

Materiāls satur būtiskāko prasību raksturojumu bezpilota gaisa kuģu lidojumu veikšanai atvērtajā kategorijā. Materiāls nav izsmeļošs noteikumu/regulējuma atspoguļojums un tam ir tikai informatīvs raksturs. Sīkāka informācija pieejama VA "Civilās aviācijas aģentūra" mājaslapā: droni.caa.gov.lv

ATVĒRTĀ KATEGORIJA

Reģistrācija	Drona lietotājam (gan fiziskām, gan juridiskām personām, kuru vārdā tiek veikti lidojumi) jāreģistrējas par UAS ekspluatantu un jāmarkē drons ar reģistrācijas procesā iegūto numuru
Kvalifikācija	Ja drona masa ir 250g vai vairāk, tālvadības pilotam jānokārto atbilstoši eksāmeni (sk. tabulu) <i>Piezīme: Civilās aviācijas aģentūra rekomendē jebkurai bezpilota gaisa kuģa lietotājam apgūt bezmaksas tiešsaistes apmācību kursu, lai labāk izprastu regulējuma prasības, kā arī ar bezpilota gaisa kuģu lidojumiem saistītos riskus.</i>
Tālvadības pilota vecums	Veikt lidojumus ar dronu patstāvīgi atļauts <u>no 16 gadu vecuma</u> Vecuma ierobežojumi netiek attiecināti, ja izpildās kāds no šiem nosacījumiem: <ul style="list-style-type: none">- drons ir pašbūvēts un tā masa ir līdz 250g- drons ir rotaļlieta (direktīvas 2009/48/EC izpratnē)- drons tiek pilotēts cita vismaz 16 gadu vecumu sasnieguša un kompetenta tālvadības pilota uzraudzībā
Galvenie nosacījumi	Lidojumi atļauti tikai <u>tālvadības pilota tiešā redzamībā (VLOS)</u> <i>Izņēmums var būt gadījums, ja piesaistīts drona novērotājs – persona, kura, atrodoties blakus tālvadības pilotam, bez palīdzībcekļiem vizuāli novēro bezpilota gaisa kuģi un palīdz tālvadības pilotam to noturēt tiešās redzamības (VLOS) robežās un droši veikt lidojumu.</i> Veicot lidojumus <u>diennakts tumšajā laikā</u> : <ul style="list-style-type: none">- jānodrošina, ka dronam ir aktivizēta zaļa zibšņuguns;- stingri jāievēro prasība saglabāt tiešu vizuālu redzamību ar dronu un spēju novērot apkārt esošo gaisa telpu, lai nodrošinātu izvairīšanos no citiem gaisa kuģiem, bezpilota gaisa kuģiem, kā arī šķēršļiem, ēkām, transportlīdzekļiem, dzīvniekiem un cilvēkiem uz zemes. <u>Maksimālais atļautais lidojumu augstums ir 120m</u> <i>Piezīme: Atsevišķās vietās, piemēram, lidlauku tuvumā, var būt noteikti zemāki augstuma ierobežojumi. Karte ar noteiktajiem ierobežojumiem: https://www.airspace.lv/drones.</i> <u>Jāievēro noteiktais attālums no lidojumā neiesaistītām personām (sk. tabulu)</u> <i>Persona ir uzskatāma par lidojumā iesaistītu, tikai ja tā sniegusi skaidru un pārliecinošu apstiprinājumu par vēlmi būt iesaistīta, apzinās riskus un ir spējīga bez uzmanības novēršanas sekot līdzi bezpilota gaisa kuģa lidojuma maršrutam.</i> Pat, ja regulējums to pieļauj, pēc iespējas jāizvairās lidot pāri cilvēkiem, transportlīdzekļiem, kas piedalās ceļu satiksmē, kā arī dzīvniekiem, ēkām un inženierbūvēm <u>Lidojumi virs cilvēku pulcēšanās vietām nav atļauti</u> (Cilvēku pulcēšanās vieta ir cilvēku kopums, ko neraksturo konkrēts cilvēku skaits, bet to spēja brīvi pārvietoties un izvairīties no potenciālas sadursmes gadījumā, ja zudusi kontrole pār bezpilota gaisa kuģi. Ja cilvēku blīvums ir tik liels, ka tiek apgrūtināta brīva izvairīšanās no bezpilota gaisa kuģa, tā ir uzskatāma par cilvēku pulcēšanās vietu.) Lidojumam izvēlas <u>pēc iespējas īsāko un drošāko lidojuma trajektoriju</u> , kā arī saīsina laiku, kurā bezpilota gaisa kuģis pārlido pāri trešajām personām piederošam īpašumam, ielām un autoceļiem Nav atļauts pārvadāt <u>bīstamās kravas, nomest kravu un veikt smidzināšanu</u> Nav atļauts <u>vienlaicīgi vadīt vairākus bezpilota gaisa kuģus</u> Ar drona lidojumu <u>nedrīkst ierobežot, kavēt vai traucēt</u> operatīvo dienestu darbības, kas saistītas ar reaģēšanas un avārijas seku likvidēšanas darbiem <u>Jāievēro UAS ģeogrāfiskajās zonās noteiktie nosacījumi un ierobežojumi</u> (papildus vispārīgajās prasībās noteiktajiem nosacījumiem, bezpilota gaisa kuģu lidojumiem atsevišķās vietās var tikt noteikti aizliegumi un ierobežojumi, kas saistīti ar drošuma, drošības, privātuma vai vides aspektiem; piemēram, lidlauku, cietumu, NBS militāro un citu objektu tuvumā) Karte ar noteiktajiem ierobežojumiem: https://www.airspace.lv/drones
Apdrošināšana	Civiltiesiskās apdrošināšanas prasības ir atkarīgas no drona masas un darbības apakškategorijas (sk. tabulu)

APAKŠKATEGORIJAS				
Iedalījums apakškategorijās	Atvērta kategorija ir iedalīta trīs apakškategorijās ar dažādām prasībām un ierobežojumiem			
Apakškategorijas nosaukums	A1	A2	A3	
DRONA KLASE				
Ar C klases marķējumu				
Bez C klases marķējuma	Rūpnieciski ražots laists tirgū līdz 2024.gadam	<250g	NAV ATĻAOTS	NAV ATĻAOTS
	Pašbūvēts	<250g 19/ms		<25kg
DARBĪBAS VIDE				
Dzīvojamās, tirdzniecības, rūpniecības un atpūtas teritorijas	✓	✓	✓	Ne tuvāk par 150m
ATTĀLUMS NO LIDOJUMĀ NEIESAISTĪTĀM PERSONĀM				
Tālu prom no cilvēkiem (ne tuvāk par 30m horizontālā plaknē)	✓	✓	✓ ¹	✓ ¹
Cilvēku tiešā tuvumā (līdz 5m horizontālā plaknē)	✓	✓	✓ ^{1,2}	NAV ATĻAOTS
Virs cilvēkiem	✓	✓ ³	NAV ATĻAOTS	NAV ATĻAOTS
Virs cilvēku pulcēšanās vietām	NAV ATĻAOTS	NAV ATĻAOTS	NAV ATĻAOTS	NAV ATĻAOTS
Piezīmes	1 – Tiek ievērots "1:1" nosacījums – attālums horizontālā plaknē līdz lidojumā neiesaistītai personai ir vienāds ar lidojuma augstumu, bet ne mazāks par 30m. 2 – Attālums var tikt samazināts līdz 5m, ja ir aktivizēts "lēnā lidojuma režīms". 3 – Lidojumi jāveic, pamatoti pieņemot, ka netiks pārlidots lidojumā neiesaistītām personām. Ja notiek neparedzēts pārlidojums lidojumā neiesaistītām personām, tāl vadības pilots, ciktāl iespējams, saīsina laiku, kurā bezpilota gaisa kuģis pārlido šādām personām.			
GALVENIE NOSACĪJUMI				
Lidojumu veids	Lidojumi atļauti tikai tāl vadības pilota tiešā redzamībā (VLOS)			
Maksimālais atļautais lidojumu augstums	120m (ja konkrētajā vietā nav noteikts citādi)			
UAS ģeogrāfiskās zonas (papildus ierobežojumi)	Atbilstoši kartē norādītajam: https://www.airspace.lv/drones .			
TĀLVADĪBAS PILOTA KVALIFIKĀCIJA				
Iepazīšanās ar drona ražotāja instrukciju (rokasgrāmatu)	✓	✓	✓	✓
A1/A3 tiešsaistes apmācību kurss un teorijas eksāmens	-	✓	✓	✓
Praktisko prasmju pašmācība un A2 klātienē teorijas eksāmens	-	-	✓	-
CIVILTIESISKĀ APDROŠINĀŠANA				
Minimālie apdrošināšanas limiti (spēkā no 2022.gada 1.janvāra)	Nav obligāta	50 000 EUR	50 000 EUR	1 000 000 EUR (ja masa >20kg)